

France Prešeren : **Krst Pri Savici**

UVOD: Opisane so zadnje bitke Slovenskih poganov, ki pod vodstvom junaškega vojvode Črtomira branijo vero in bogove svojih očetov v neenakem boju z devetkrat močnejšo krščansko vojsko, kateri poveljuje Valjhun, sin Kajtimara. Črtomir se z ostanki svoje vojske umakne in skriva v Ajdovski gradec v Bistriški dolini pri Bohinju. Tam se še šest mesecev uspešno upira močnejšemu nasprotniku, ko jih naposled lakota prisili v poskus preboja. Le-tega hočejo izvesti neke viharne noči, ko naj bi se sovražnik zaradi slabega vremena zadrževal v šotorih. Na nesrečo pa je tudi Valjhun za isto noč načrtoval dokončno zavzetje trdnjave. Razvil se je strašen krvavi boj, v katerem so bili pobiti vsi branitelji stare vere. Iz bitke se je nepoškodovan rešil le Črtomir.

KRST: V tem delu pesnitve je opisana podoba duševnega stanja poraženega vojskovodje Črtomira in njegova spreobrnitev v krščansko vero. Tisto jutro po zadnjem boju stoji Črtomir ob Bohinjskem jezeru in razmišlja o uničenih predstavah, ki jih je imel o svobodi. Črne misli ga silijo v samomor. To dejanje obupanca mu preprečuje le neizmerna želja, da bi še enkrat videl ljubljeno Bogomilo. Bogomila je bila lepo mlado dekle, ki je skupaj z očetom Staroslavom skrbela za svetišče boginje Žive na blejskem otoku. Ko sta se s Črtomirom prvič srečala, se je med njima vnela ljubezen. Vendar je vdor Valjhunove vojske prekinil njuno srečo, saj je moral Črtomir v vojno. Sedaj, ko so bili boji končani in branitelji stare vere pobiti, Črtomir premišljuje, kako je vojne vihre preživela Bogomila. Iz sanjarjenja ga predrami stari ribič, ki Črtomira odpelje na skrivno mesto pri slapu Savica, potem pa se odpravi poizvedovat, kaj je z Bogomilo. Naslednje jutro ribič k Črtomiru pripelje Bogomilo in krščanskega duhovnika. Bogomila razkrije Črtomiru ves strah in muke, ki jih je doživljala v času vojne, ko je trepetala za njegovo življenje. V takšnem stanju jo je duhovnik, ki je danes z njo, seznanil s krščansko vero in Bogom, ki je Bog ljubezni za vse ljudi na svetu. Spreobrnila se je zato v svoji veri in novemu Bogu obljubila večno zvestobo in služenje za časa svojega zemeljskega življenja, če ohrani Črtomira živega. Črtomir jo razume in se hoče z njo poročiti. Vendar mu Bogomila in duhovnik pojasnita, da bo to mogoče šele v posmrtnem življenju, saj mora Bogomila spoštovati svojo zaobljubo Bogu. Naposled tudi prepričata Črtomira, da je le krščanska vera prava vera, zato se spreobrne tudi mladi poganski vojskovodja in se da krstiti pri slapu Savica. Po tem odide v Oglej, kjer se bo poučil o skrivnostih nove vere, da jih bo kot duhovnik oznanjal Slovencem. Bogomila pa se vrne domov k očetu.